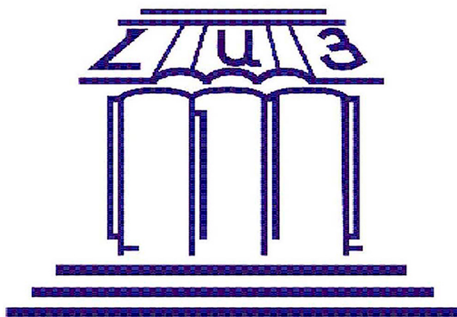




Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository



Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

Ե ԳԻՊՏԱԿԱՆ
ԱՒԱՆԴԱՎԷՊԵՐ



ՊԱՏԱՆԻՒՆ

ԳՐԱԴԱՐԱՆԸ

ՀԱՏՈՐ ԹԻԻ 41



ՕՍԻՐԻՍԻ
ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ



892
0-65

Դ. ՇԱՐԻՐ

ԹԻՒ 5

Հրատարակուիլն «ՍԱՀԱԿ-ՄԵՍՐՈՊ» Տպագրատան

«ՊԱՏԱՆԻԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԸ»

1. Էսմիսու եւ Ապողոն
2. Աֆսիոնոն
3. Թեւաւոր Զին
4. Պահոմ
5. Պանսորա
6. Եղիա եւ ուրիշ Պատմութեան
7. Միսա
8. Անտուած Կայծր
9. Սմայի
10. Մարդիկ ինչո՞վ կ'ապրին
11. Օկիբր
12. Թեաեոս եւ Լաբիրիթոսի Վիշապը
13. Լինչի Արարսի վերելքը
14. Էլեքսը ինչպէս կը փորձենմագլցիլ
15. Հայաստան 2330 տարի առաջ
16. Էսիսըն — իր կեանքը եւ գիւտերը
17. ” ” ” ”
18. Արեւանք դեպի հիւսիսային բեւեռ
19. Պիգարո եւ Ինֆայի գանձերը
20. Ուղեւորութիւններ Ափրիկէի մէջ
21. Հասան, Ճննդուկ եւ Խուլ Խաչիկ
22. Վարդան Փլիկկիւմեւազի մը Դինը
23. Վահապ
24. Ստաման Ծոռ
25. Կրակի դարը
26. Ծանրացած Կեղծամբ
27. Դարերը գլտրելով անիւր սեղծեցին
28. Ասա, Հոսի Լինկ Եին եւ Բրբին
29. Առաջին ժամացոյցը
30. Կրակի Ուժը
31. “Եւ եղեւ լոյս”
32. ”
33. Լոյսի հրաշալիքները
34. Նոր ուժեր՝ նոր օրեր
35. ” ”
36. Երբ պիտի տանին գիտութեան յաղ-
բանակը...:

892
0-65
այ

19 NOV 2011

ՕՍԻՐԻՍԻ ՍՊԱՆՈՒԹԻԻՆԸ

03.09.2013

73302



ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ

ԵՒ

ՏԱՅՓՐՆԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁ

Ներդրելով մայրաքաղաքին մէջ պատերազմական վիճակ յայտարարուած էր կարծես, այդ օր: Պալատէն ներս և անկէ դուրս՝ զինուորական կեդրոններուն, զինարաններուն և զօրանոցներուն մէջ, մեծ պատրաստութիւններ կը տեսնուէին Տայիլընի մօտալուտ մեկնման և դէպի Նգիպատոս զինուորական արշաւանքին համար:

Տայիլըն, հակառակ թագուհիին խնդրանքներուն, կը մերժէր մի քանի



3749-55

օր մնալ և հանգչիլ իր երկար ճամբորդութեան յողորմութիւններէն : Մեր գործը յաջողցնելու համար, կ'ըսէր անշարունակ, պէտք է այս անգամ կըտրուկ, արագ և վճռական ըլլալ :

Երեկոյին ամէն ինչ կարգադրուած պատրաստ էր. արշաւանքին մասնակցող զինուորները ընտրուած և ճամբու պատրաստութիւնները տեսնուած էին, երբ Տայփըն վստահելի հրամանատարներէ կազմուած իր սպայակոյտին ընկերակցութեամբ բոլոր զինուորները, ձիերը, և պատերազմական զանազան ուրիշ պիտոյքները քննելէ ետք, ստաբլան համար տուաւ մեկնման հրամանը :

Յաջորդ առաւօտուն Եղիպատոս վերադարձը սկսած էր արդէն : Տայփըն իր 72 վարժ հետեւորդներով առաջ անցած կ'առաջնորդէր Ասօի անհամար հեծելազօրքերը : Այնքան կատաղի կը քշէր ձին որ իր վարժ զինակիցներն անգամ չէին կրնար հետեւիլ անոր ա-

րագ ընթացքին : Այնքան անհամբեր կ'երեւէր ան :

Այսպէս եօթը օր շարունակելէ ետք, Ասօի զօրքերը հասան Եղուպիոյ սահմանազուխը : Հոգ կարճ դադար մ'ըրին, որմէ յետոյ Տայփըն հետեւորդներէն 20 լաւագոյնները ընտրելով յառաջ անցաւ, պատուիրելով միւսներուն հանդարտօրէն հետեւիլ իրեն :

Հիմա ազատ էր կայծակի արագութեամբ սուրարով հասնելու իր նպատակին, վստահ թէ իր վարժ զինուորները ճիշդ ատենին պատրաստ պիտի ըլլային օգնելու իրեն : Միայն կէսօրի տաքերուն և կէս գիշերին մի քանի ժամեր հանգիստի յատկացնելով, օրեր շարունակ կը սուրար ան, մերթ անապատներու, մերթ ճահճուտ վայրերու և մերթ դալարագեղ դաշտերու մէջէն, մինչեւ որ հասան այն փոքր խրճիթը, ուր իր մետաքսեայ կերպասը ձգած էր, եղբօր Օսիրիսին պատմութեան մը պատրաստել տալու համար :

Հոն հասնելուն, առանց նոյնիսկ ձիէն վար իջնելու, աճապառանքով ան ձայն տուաւ դերձակին և հարցուց թէ վերարկուն կարուած լինեա՞ծ էր:

— Այո՛ Տէր իմ, լինցած պատրաստ է: Տեսէ՛ք որքա՛ն աղւոր, ո՛րքան վայելուչ բան մ'եղաւ, պատասխանեց դերձակը խրճիթէն դուրս վազելով:

— Գիտեմ, գիտեմ, պատասխանեց հսկան անհամբեր: Հո՛ւս տուր, նայելու ժամանակ չունիմ... պէտք է երթամ:

Եւ անոր ոտքերուն առջեւ քսակ մը ձգելով խից հագուստը ապշահար դերձակին ձեռքէն, ձին մտրակեց ու անհետացաւ փողիի տմպի մը մէջ:

Ասոր յաջորդեցին արագընթաց ճամբորդութեան երկու օրեր եւս, երբ սէղերու այդ փոքր անտառին մէջ կորսւած առաջին հիւղակին հասնելով Տայիքն իջաւ իր երիվարէն և ներս մտնելով գոցեց դուռը:

Իր և հոն բնակող մենակեաց արւեստագէտին զաղտնի խօսակցութիւնը

տեւոց բաւական երկար: Վերջապէս Տայիքն դուռը բանալով կանչեց իր հետեւորդները, և ըսաւ.

— Ասիկց վերջ մեր ճամբան կը շարունակենք Նեղոսի վրայով: Կրնաք ձեր ձիերը քաշել բերել հոս: Անոնց անհրաժեշտ հոգը ստանձնած է մեր այս բարեկամը: Հիմա՛յ առէք այս և ճահճին բերանը տարէք: Հոն եղէգներու մէջ պահուած նաւ մը պիտի գտնէք: Ապահով զետեղեցէք անոր մէջ և պատրաստուեցէք ճամբորդութեան:

Պապիրոսի տերեւներէն հիւսուած ծածկոյթի մը մէջ խնամբով փաթթւած այդ առարկան, զոր Տայիքն ցուցուց իր հետեւորդներուն և հրամայեց ապահով նաւ փոխադրել, երկայն սընտուկ մըն էր: Դադաղ մը կարծես, ինչպէս զինուորներէն մին նկատել տուաւ իր ընկերներուն: Իրենց տէրը, սակայն, ոչ մէկ բացատրութիւն տուաւ և ոչ ոք կը համարձակէր աւելորդ հար-

ցումներ ընել։ Այսպէս առանց այլ և այլի անտուկը նաւ փոխադրուեցաւ ու շատ չանցած բոլորը միատեղ Նեղոսի լայն ջրերուն վրայ սկսան զետին արագութեամբ սուրալ հոսանքն ի վար։

Յաջորդ երեկոյին նաւակը հասաւ Թեփէ արքայանիստ շքեղ քաղաքը ուր Օսիրիսին պալատին մօտ կանգ առին և դիշերուան մթութենէն օգտուելով, աններշմար Տայփընի յարկաբաժինէն ներս փոխադրեցին իրենց բեռը։



ԵՂԲԱՅՐ ԵՂԲՐ

Առաւօտուն առաջին առթիւ Տայփըն ներկայացաւ իր եղբօր, և սովորական բարեմաղթութիւններէ ետք պատրաստ վերարկուն մատուցանեց անոր, և խնդրեց.

— Թող Տէրս հաճի փորձել այս արքայական վերարկուն։

— Սիրով, եղբայրս, պատասխանեց Օսիրիս, հիմայ, անմիջապէս...

Այդ աննման կերպառէն պատրաստուած էր փառաւոր վերարկու մը, որուն նուրբ, նախշուն արտաքինէն կ'արտացոլար առտուան պայծառ լոյսը, Օսիրիսի փառաւոր կազմին աւելցնելով չուսեղէն փայլ մըն ալ։

— Թագաւորական պարգեւ մըն է այս, արդարեւ, պատասխանեց Օսիրիս հրճուած. Հաղար շնորհակալութիւններ... Ըսէ՛ք կ'աղաչեմ, ինչպէս կա-

րելի է ինձ փոխարինել ձեր այս ան-
զընահատելի նուէրը:

— Հաճեցէք, տէր, այս վերարկուն
հաղած այս երեկոյ պատուել ծառայիդ
սեղանը, պատասխանեց ներդաժիտ հիւ-
րը, կեղծ ժպիտ մ'երեսին: Այնքան
հազուադէպ են Ձեր այցելութիւնները
իմ համեստ սեղանին, այնքան կը զլաց-
ուի ինձ ձեր ներկայութեան շնորհնու
պատիւը որ այցելութիւն մը միայն
բաւ է փոխարինել բոլոր այդ զոհողու-
թիւնները զորս յանձն առի այս
վերարկուն պատրաստել տալու համար:

Օսիրիս երբեք չէր ախորժեր
Տայփընի ճաշկերոյթներէն: Գիտէր
թէ՝ անոնք անպայման զինովութեամբ
կը վերջանային, բան մը որ ինք ուր-
տանց կ'ատէր: Բայց, այս առթիւ, չու-
զեց մերժել իր եղբոր խնդրանքը, ազ-
նըւօրէն խորհելով թէ հաւանաբար
միայն Տայփընը չէր որ պէտք էր այ-
պանել ոգելից ըմպելիներու ցուցուցած
իր անբնական մոլութեան համար:

*
**

Եղբորը մեկնումէն յետոյ Օսիրիս
զնաց իր թագուհւոյն մօտ և անոր ցու-
ցուց ստացած նուէրը, և պատմեց թէ
խոստացած էր այդ գիշեր Տայփընի
հետ ճաշել:

— Բայց կ'ըսէիր թէ այլեւս երբեք
անոր քով պիտի չերթայիր... պատաս-
խանեց իսկա սրանեղած:

— Այնքան ազնիւ վերաբերմունքի
և իշխանական նուէրի մը փոխարէն
ի՞նչպէս կրնայի մերժել իր հրաւերը,
ըսաւ Օսիրիս:

— Ո՛հ որքան միաժիտ, որքան բարե-
սիրտ էք, կը զղամ թէ ի զուր չէ այս
բոլորը: Յետին միտք մ'ունի որ չենք
գիտեր..., ողբաց թագուհին:

— Լաւ, հիմա քիչ մը անարդար չե՞ս
անոր հանդէպ, հարցուց Օսիրիս փափ-
կօրէն: Վստահաբար մեր վայելած չը-

նորհներէն շատերը զլացուած են իրեն և խեղճը...

— Ես, անարդա՞ր անոր... ընդհակառակն կը ցաւիմ իրեն համար, պատասխանեց Իսիս արցունքոտ աչքերով, Բայց իր տօնը կաղնն ու աղեղ դէմքը պատկերն են իր հոգեկան բնութեան և տարածել մտքին, Յետին մտքեր ունի, քու անձիդ դէմ կը դաւէ... Մի՛ երթար, կ'աղաչեմ, մի երթար իր մօտ այս գիշեր:

Հակառակ անոր որ Օսիրիս և Իսիս աստուածներ էին, երկիր իրենց բնակութեան երկար տարիներու ընթացքին մարդկանց հետ այնքան սերտ շփում ունեցած, անոնց ցաւերն ու ուրախութիւնները այնքան մօտէն զգացած էին որ մարդկային զգացումներն իրենց երկրորդ բնութիւն մը դարձեր էին: Սկսած էին այլեւս նախ և առաւելապէս զգալ, խորհիլ և գործել որպէս մարդ: Ու ահա կարծես Իսիսի մէջ սիրոյ և իր

ամուսինն նուիրման մարդկային զգացման կը միանար անոր ապահովութեան համար մասնաւոր հոգ մը: Անորոշ վախ մը համակած էր անձնուիրութեան տիպար այդ ամուսինը: Եւ Իսիս անկարող իր զգացումները դասաւորելու և վերլուծելու, կը բաւականանար թախանձադին խնդրելով որ Օսիրիս այդ գիշեր տեղ մը չերթայ:

— Բայց ինձի ի՞նչ կրնայ ընել, կը հարցնէր Օսիրիս: Մանաւանդ իմ սեփական պալատին մէջ չի կրնար իմ անձիս դէմ գործել, ինձի ֆեսս մը հասցնել, Բայց որպէսզի սիրտդ հանդարտի, կը խոստանամ վերադառնալ կէս գիշերէն առաջ..., վերջացուց Օսիրիս, սիրալիկ ողջագուրելով իր կողակիցը:



ԽՆՃՈՅՔԻ ԵՐԵԿՈՆ

Այդ երիկուն անօրինակ անհանգըստութիւն մը կը զգար Իսիս : Երբեք քուն չունէր : Այլանդակ երազներ կը տեսնէր : Աչքին առջեւ դիւային, անհեթեթ էակներ զինք ծաղր կ'ընէին կը կարծէր : Անգամ մը նոյն իսկ կարծեց թէ ամբողջ մթնոլորտը արիւնով ներկուած էր : Հեռուն՝ բակին միւս կողմը՝ կը տեսնուէին Տայփընի յարկաբաժինին պատուհանները, որոնցմէ հեղեղանման հոսող լոյսին հետ կուգային նաեւ խնդութեան ձայներ : Այդ ձայները, սակայն, կերպով մը ալ աւելի կը սաստկացնէին Իսիսի զգացած ներքին անապահովութիւնը :

Իսկ Տայփընի յարկաբաժինն մէջ բացուած էր իշխանավայել սեղան մը ընտիր համադամներու : Օսիրիս և Տայփըն, երկու իրարու բոլորովին աննման

եղբայրները, գրուած էին ճօխ սեղանին երկու ծայրերը : Մէկը միւսէն աւելի համեղ, մին միւսէն աւելի հազուադիւտ պնակներ իրարու կը յաջորդէին, յատուկ սպասարկուներ, կարծես մասնաւոր կարգադրութեան մը համաձայն, զինիւ բաժակները միշտ կը լեցընէին հազուադիւտ ըմպելիներով :

Դէպի ճաշի վերջաւորութիւնը, Տայփըն, որ աւելի զինիով արեւցած կ'երեւէր քան ճաշէն կշտացած, ընդոստ ցատքեց իր նստարանէն, և բաժակը վեր առնելով առաջարկեց խմել իր եղբոր, Եգիպտոսի հօր կայսեր կենացը :

Ուրախութեան ճիշերով, որոտընդոստ ծափերով և սրտազին կեցցէներով պատասխանեցին ներկաները : Բոլոր գաւաթները պարպուեցան, երբ Տայփըն վերստին խօսք առնելով ըսաւ.

— Լսած էի թէ Եգիպտոս նշանաւոր է իր ճարտար արուեստագէտներով : Յիրաւի շատ մը բաներու մէջ



3749-55



Հին եգիպտացիներու գործառնական կեանքը
ներկայացնող պատկերներ:



անոնք կը գերազանցեն բոլոր միւս ազգերը. վերջին ճամբորդութեանս ընթացքին, սակայն, բախտն ունեցայ ձեռք անցնելու հրաշակերտ անտուկ մը, որուն նմանը ո՛չ մէկ տեղ տեսնուած է, և ոչ ալ Եգիպտոսի ամէնէն ճարտար արւեստագէտները երբեւէ կրնան անոր նմանը պատրաստել: Արուեստի աննշման գլուխ գործոց մը, կը յայտարարեմ, որուն մօտեցող արուեստի ոչ մէկ գործ տակաւին տեսնուած է երկրիս վրայ: Արտօնեցէք, ազնիւ տէր, որ այս երեկոյ պատիւն ունենամ Ձեզի ցուցնելու այդ հրաշալիքը:

Եւ դառնալով իր ծառաներուն, Տայիբն հրամայեց սրահին մէկ անկիւնը գետեղուած անտուկը բերել սեղանին մօտ և վերցնել անոր ծածկոյթները որպէսզի հարիւրաւոր լոյսերով փայլող ջահին լուսովը կարելի ըլլայ նկատել այդ գեղարուեստական գործին բոլոր նրբութիւնը:

Երբ անտուկը մէջտեղ բերուելով պապիրոսէ պատասները վերցուցան

բոլոր ներկաները հիացման և հրճւածանքի ակամայ ճիչ մ'արձակեցին: Մետաղէ շինուած անտուկ մըն էր ան, զարմանալի նկարներով ու նշանագրերով քանդակուած և թանկագին քարերով զարդարուն: Նմանը չտեսնուած բան մը, որ այնքան գրաւեց Տայիբնի հիւրերուն սիրտը որ բոլորն ալ զայն տւելի մօտէն քննելու փափաքով խմբուեցան սրահին մէջտեղը: Բայց ոչ մէկը համարձակեցաւ մօտենալ՝ իր ձեռքերով շոշափելու անոր փայլուն մակերեսը:

Օսիրիս իշխանավայել համեստութեամբ ընդունեց թէ իր գիտցած արւեստագէտներէն ոչ մէկը կրնար այսքան գեղեցիկ գործ մ'արտադրել, և յայտնելով իր անվերապահ գնահատութիւնը անոր գեղեցկութեան, շնորհակալ եղաւ իր եղբօր որ գիտցած էր հաճելի այդ ճաշկերոյթը այսպիսի աննշման գեղեցկութեան մը վախճելէն առթած հրճուանքով վերջացնել:

Միւս հանդիսականներն ալ, իրենց կարգին, չմոռցան իրենց հիացումը յայտնել, երբ Տայիւրն, նստարանէն վեր ելլելով, կարծես զինիին ազդեցութեան տակ, բարձրադադակ յայտարարեց թէ այնքան մեծ եղած էր իր հրճուանքը Օսիրիսի բարեհաճ ներկայութենէն և այնքան զղածուած՝ անոր ազնիւ խօսքերէն, որ ի յիշատակ այդ անմոռանալի երեկոյթին, կ'ուզէր նշելիբել այդ հրաշակերտ մնտուկը ներկաներէն անոր որ մարմնով և հասակով ճիշդ ու ճիշդ պիտի յարմարէր անոր տարողութեան:

Խանդավառ եռուզեռի անօրինակ տեսարան մը յաջորդեց Տայիւրնի յայտարարութեան: Ներկայ հանդիսականները, որոնք բոլորն ալ գինովցած էին, խռիւցիկն անտուկին մօտ, և մէկը միւսէն բարձրադադակ պոռալով սկսան վիճել թէ ո՞վ պիտի ըլլար առաջին փորձողը:

Վերջապէս կերպ մը գտան առանց

կռուի փորձելու օրուան բախտը: Մին միւսին ետեւէն բոլորն ալ փորձեցին մնտուկը: Բախտը ոչ մէկուն էր ժրպտէր: Այնքան փոքր երեւցող այդ սընտուկը ամէնուն ալ մեծ կուգար: Հետաքրքրութիւնն ու իրարանցումը իր դազաթնակէտին հասած էր երբ Տայիւրն խօսք առնելով գոչեց.

— Տէ՛ր արքայ, փորձեցէք դուք եւս: Ձեր աննման վերարկուն վայել մնտուկ մըն է այս, գուցէ մենէ աւելի բախտաւոր ըլլար...

Օսիրիս խնդաց եղած առաջարկութեան վրայ, բայց տեսնելով որ բոլորն ալ գինովցած էին իրենց հաճոյք մը պատճառելու համար ելաւ իր նստարանէն և մօտեցաւ: Բայց աւագ, առանց նշմարելու այդ հրէշային քրմածիծաղը որ Տայիւրնին երեսին վրայ զծուած էր, և կամ նկատելու անոր աչքերուն մէջ փայլող դիւային բոցը, և ակամայ դէպի մնտուկին կափարիչը երկարող և կիրքէն դողդոջուն ձեռք-

իր, մտաւ սնտուկին մէջ և պառկեցաւ կռնակին վրայ:

Հիացման և զարմանքի երկրորդ և աւելի անակնկալ ճիչ մ'արձակեցին բոլոր անոնք որ տեւան թէ սնտուկը ճշգորէն կը յարմարէր Օսիրիսի հասակին և լայնքին, կարծես յատկապէս անոր չափովը շինուած ըլլար: Ամէնը ուրախ կը ծափահարէին, մոռցած այն դէրը որ իրենց բաժին կ'իյնար այդ ողբերգութեան մէջ: Միայն Տայփըն արթուն կ'սպասէր արդ պահուն: Ատենն էր ճակատագրական հարուածը իջեցնելով ասպնովելու իր երազներուն իրականացումը:

Հազիւ թէ Օսիրիսին կռնակը սընտուկին յատակին դպած և ձեռքերը կողերուն վրայ հանդչած էին, Տայփըն կատաղի սրտաշուքով մը իջեցուց սընտուկին կափաբիչը և ակնթաթի մը մէջ կզպեց զայն:

Ներկանելէն անոնք որոնց յայտնուած էր օրուան խնճոյքին նպատակը

սխալեցով զինիին առթած ժամանակաւոր մոռացութենէն, իւրաքանչիւրը իր պաշտօնին վազեց: Ունի մութ և դամբը բերին սնտուկին կափաբիչը աւելի ամուր զոցելու համար: Ուրիշներ հալած կապար թափելով կնքեցին կըղպանքը և սնտուկին կափաբիչին անկիւնները: Մինչ ուրիշներ պատրաստ կ'սպասէին Տայփընի հրամաններուն:

— Հիմա՞, շարկեցէք, ուղղակի գետը... Գոչեց Տայփըն ահեղ ձայնով մը, և դուք, աճապարեցէ՛ք սահմանագրու ռը մեր բարեկամները կը սպասեն ձեզի: Աւանդեցէ՛ք... մերն է Եգիպտոսը...:

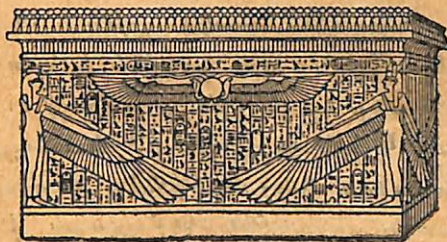
Ամէն ինչ վերջացած էր: Վայրկենական այն իրարանցումը որ Տայփընի հրամանները ստեղծեցին անցած էր, և լուռ սրահներուն մէջէն Օսիրիսի դազաղբ տարուեցաւ պալատին գետտինեայ դուռը և սանդուխներէն վար իջեցուելով քշուեցաւ դէպի գետին բացերը:

Արադընթաց հոսանքը անդամ մը երկուք դարձուց իր ծանր և անակնկալ բեռը, և պտուտքող յորձանքներ քաշեցին դայն դէպի գլխաւոր հոսանքը և քշեցին յառաջ...

Հաղիւ թէ սնտուկը գետին մէջ տեղը հասնելով բռնուեցաւ ահեղ հոսանքէն, նեղոսի պղտոր ջրերէն ծագելով երկինք բարձրացաւ բոցերէն սիւն մը, որ իր բոսորագոյն լուսնովն ամբողջ քաղաքը ցերեկուայ պէս լուսաւորեց:

Տայփընի հետեւորդները մակոյկներ առած շատոնց շտապ հեռացած էին, գետն ի վեր դէպի տահմանագլուխ թիավարելով: Ինչ ինքը, Տայփըն, գետեղերը առանձին կեցած, ներքին հրճուանքով կը դիտէր սնտուկին հոսանքէն քշուիլը: Բայց ի տես հրեղէն այդ սիւնին որ ջուրէն ելիկնք կը բարձրանար, և կը նշանակէր թէ Օսիրիսի հողին, տակաւին աղատ, կրնար դինք հրեղէն ձեռքով մը հալածել, Տայփըն այդ առանձնութեան մէջ զգալով իր

ապիկարութիւնը, աղետարչ ճիչ մ'արձակելով նետուեցաւ գետեղերը մնացած մակոյկներէն մէկուն մէջ, և սկսաւ արագօրէն թիավարել դէպի վեր, յուսալով վերջապէս հասնիլ իր հետեւորդներուն ետեւէն, ինքզինք գէթ մասամբ մը ապահով զգալու համար:



ԻՍԻՍԻ ՀՄԿՈՒՄԸ

Մինչ այդ Իսիս իր ներքնասեռներա-
կին մէջ կ'սպասէր Օսիրիսի վերադար-
ձին։ Գիտէր թէ իր տէրը պիտի չը-
կընար խնճոյքէն կէս գիշերին վերա-
դառնալ։ Չափազանց յոգնած կ'զգար։
Կ'ուզէր քնանալ, բայց հազիւ թէ աչ-
քերը կը դոցէր, ահա ահաբեկիչ երազ-
ներ կուգային խանգարել իր հանգիստը,
տանջել իր միտքը և ջլատել իր ու-
ժերը։ Հակառակ զգացած տկարու-
թեան, Իսիս կ'աշխատէր արթուն մնալ
աղատելու համար այդ քստմնելի երազ-
ներէն որոնք կը ցնցէին իր ամբողջ էու-
թիւնը։ Կրկին ու կրկին կ'երեւակայէր
թէ արիւնոտ մշուշ մը կ'իջնէր իր վրայ։
Վերջապէս բոլորովին ուժասպառ ին-
կաւ նստարանի մը վրայ, քնացաւ և
երկար ատեն մնաց այդպէս աւելի իր
կրած հոգեկան տանջանքէն նուազած
քան թէ բնական քունով մը քնացած։

Չէր գիտեր թէ որքան քնացած էր
երբ նոյն երազներու կրկնումէն, նոյն
մեռելային ուրուականներու հալածան-
քէն և մաքին վրայ ճնշող նոյն
մտացածին արիւնոտ մշուշէն ասնջուած
բացաւ աչքերը։ Վերջին անգամ մը
ալ բաց պատուհանէն իր ականջներուն
հասան Տայփընի զինովցած հիւրերուն
պողտուքները, որոնք, այս անգամ
չառ աւելի անախորժ, շատ աւելի ան-
տանելի կը թուէին իրեն։

— Ոհ ինչո՞ւ գնաց, ինչո՞ւ գնաց
անոնց մօտ։ Գիտեմ թէ երբեք չէր
ախորժեր անոնց անկիրթ, անբարտաւան
կեցուածքէն, ինք անձամբ կը պատմէր
թէ խմելով անզգամ անասուններ կը
դառնային, զուրկ բանականութենէ և
մարդկային բոլոր ազնիւ զգացումնե-
րէ...։ Ըսաւ թէ կէս գիշերէն առաջ
պիտի վերադառնար... բայց տակաւին
ճաշկերոյթի լրանալուն ոչ մէկ նշան և
արդէն կէս գիշերը շատոնց անցած է...։
Այս գիշեր, մանաւանդ հետը մէկն ալ

չունէր, և որքան անմտօրէն ես ալ մէկը չզրկեցի: Եթէ իրեն բան մը պատահի... Ո՛հ երկինք, ներեցէք անհոգութեանս...: Բայց ո՞վ պիտի երեւակայէր թէ Տայիըն կրնար իր եղբորը գաւաճանել անոր տան մէջ, տան մը մանաւանդ ուր անոր բարիքները կը վայելէ տակաւին: Ո՛հ վերադարձիր ինձ, աէր և կեանքդ իմ Օսիրիս...:

Եւ տքնութենէն ու մտառանջութենէն ընթարմացած իր ջիղերը, անկարող զինք կանգուն պահելու, տեղի տուին անոր մարմնոյն այլեւս զգալի ծանրութեան տակ և Իսիս անգամ մըն ալ ուշաթափ ինկաւ գետին, արտասանելով իր ամուսնին անունը:

Երբորդ անգամ մըն ալ Իսիսի աչքերը պարուրուեցան արիւնոտ այդ մըշուշով որ այդ գիշեր կը համակէր իր ամբողջ էութիւնը, և երբ Տայիընի յարկաբաժինէն եկող վերջին խելաւ պողտուքը լսելով ընդօրոտ ոտքի ելաւ, ահա իր առջեւը տեսաւ Օսիրիսը, որ

գլխէն մինչեւ ոտքերը արիւնածածկ ձեռքերը վեր զէպի երկինք բարձրացուցած կը նայէր իրեն՝ աշտուալից աչքերով:

Խեղակորոյս անոր հասած դժբախտութեան իրեն առթած ցաւէն, Իսիս սրտառուչ ճիչով մը խոյացաւ հոն ուր կարծեց տեսնել իր ամուսինը, փորձեց զրկել զայն, բայց իր թեւերը պարապութիւնը միայն զրկեցին...: Իսիս կ'երազէր տակաւին:

Ու իրեն համար սկսաւ անվերջանալի նոր շրջան՝ մը անձկանօք սպասման վերադարձին իր տիրոջ, որ, աւա՛ղ, այդ վայրկեանին, եղբայրադաւ ձեռքերով իր վերջին շունչը պիտի աւանդէր:

Անհատկնալի, սաստիկ ցաւով մը համակուած Իսիս ուշ դրած կ'ունկնդրէր հեռուէն, Տայիընի ճաշասրահէն եկող այդ բարեւոնական աղմուկին մէջ յուսալով գտնել նոթ մը իր սիրեցեալ ամուսինէն:

Վերջապէս աղմուկն ու ժխորը

դադրեցան և պալատին պատերուն տակէն հեղ նազանքով մը հոսող Նեղոսին վրայ թիերու ձայներ լսուեցան:

— Ամէն ինչ վերջացած է, հիմայ կուգայ, Իսիս մխիթարեց ինքզինք:

Այդ պահուն հրեղէն սիւն մը Նեղոսէն վեր բարձրանալով լուսաւորեց ամբողջ քաղաքը:

Իսիս վաղեց պատուհան, և իր նախազգացած վախերը հազարապատկուած արտասուալից աչքերով և շնչատ դիտեց եղբրական այդ տեսարանը որ կը բացուէր իր աչքերուն առջեւ: Տեսաւ Տայրիւնը որ պալատին գետափնեայ դռան սանդուխներէն ինքզինք նաւակի մը մէջ նետելով սկսաւ գետն ի վեր թիալարել խենթի մը նման:

Քիչ յետոյ Նեղոսի վրայ լսող թիերու ձայներն ալ բոլորը մարեցան ու թեփէ քաղաքը վերստին թաղուեցաւ լուսութեան և խաւալի մէջ:

Ալ տարակոյս չկար որ Օսիրիս առնւած էր իրմէն: Հրեղէն այդ սիւնը

որ գետէն ելլելով գէպի երկինք կը բարձրանար ուրիշ բան չէր կրնար ըլլալ եթէ ոչ իր ամուսնոյն հագին, նոյն ինքն Րայէն շնորհուած: Բայց Իսիս չէր կրնար, չէր ուզեր հաւատալ թէ իր այնքան արի, այնքան քաջ և բարի ամուսինը եղբայրասպան ձեռքերով մահուան պիտի դատապարտուէր: Զայն անգամ մըն ալ տեսնելու, անոր թևերուն մէջ անգամ մըն ալ շոյուելու, անոր ներկայութիւնը, տեսքը անգամ մըն ալ վայելելու փափաքին սաստկութենէն մղուած, իր բանականութեան ցուցմունքներուն ղէմ ծառանալով, Իսիս երկարատեւ սպասեց պատուհանին առջեւ, մթութեան մէջէն յուսալով տեսնել լուսաւոր հետքը անոր զալտեան, որ այլեւս պիտի չվերադառնար իրեն: Որովհետեւ Օսիրիս, մեծագոր արքան Վերին և Վարին Եգիպտոսներու, մեռած էր, զոհուած եղբոր մը ատելութեան և նախանձին:

**ՄԵՐ ՅԱԶՈՐԴ ԹԻԻՒՆ ՄԷՋ
ԿԱՐԴԱԼ**

**ԹԵՓԷԻ ԳՐԱԴՈՒՄԸ
ԻՍԻՍԻ ԱՅԼԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆԸ**

Այծամարդերու Պատմութիւնը, Էւն.



**ՊԱՏԱՆԻՒՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԸ, չորրորդ շաբ, հասորնեւ
36 - 48, մամլոյ տակ եւ եւ կը հրատարակուին յաջոր-
դաբար: Փնտել Գրականագներու եւ Ցուիչներու մօս:**

Հասը ձեռքէ 1 Ե.Դ.

**ԿԱՆՆԻԿ Բաժանորդագրութիւն 12 քիւր 10 Ե.Դ.
Արտասահման 12 քիւր 10 Ֆրանգ կամ 50 սեկը**

Հասցէ՝

**“SAHAG - MESROB
25, Sharia Tewfik, Ca**

<< Ազգային գրադարան



NL0376182

|*||



ՅԱԿՈԲ «ՍԱՀԱԳ-ՄԵՍՐՈԲ»

SAHAG-MESROB PRESS

25 SH. TEWFIK, CAIRO